

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МЕҲНАТ БОЗОРИДА РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ

Камилова Санобар Миджамаловна
ТДИУ хузуридаги “Ўзбекистон иқтисодиётини
ривожлантиришнинг илмий асослари ва муаммолари”
илмий-тадқиқот маркази, стажёр-тадқиқотчи

Бугунги жадал ривожланаётган глобал шароитда рақамли технологиялар иқтисодий ўсиш ва ривожланиш учун ажралмас воситага айланди. Бутун дунё мамлакатлари самарадорликни ошириш, жараёнларни соддалаштириш ва бандлик учун янги имкониятлар яратиш учун рақамли ютуқлардан фойдаланмоқда. Ушбу технологиялар салоҳиятидан фойдаланган ҳолда Ўзбекистон самарадорликни ошириш, инновацияларни қўллаб-қувватлаш ва барқарор иқтисодий тараққиётни таъминлашни мақсад қилинган.

Ўзбекистон меҳнат бозори сўнгги йилларда ҳукуматнинг улкан иқтисодий ислохотлари ва модернизация ташаббуслари туфайли сезиларли ўзгаришларни бошдан кечирди. Бу ислохотлар хорижий сармояларнинг кўпайишига, асосий саноат тармоқларининг ривожланишига, янада фаол ишбилармонлик муҳитининг вужудга келишига олиб келди. Бироқ, ушбу ижобий ўзгаришларга қарамай, меҳнат бозори самарадорлигини янада ошириш учун рақамли технологиялардан фойдаланиш учун ҳали фойдаланилмаган салоҳият мавжуд.

Ўзбекистон меҳнат бозорида рақамли технологияларнинг тўлиқ интеграциялашуви ва қўлланилишига бир қанча муаммолар тўсқинлик қилмоқда. Хусусан:

- юқори тезликдаги интернетга киришнинг чекланганлиги ва чекка ҳудудларда рақамли инфратузилманинг етарли даражада эмаслиги;
- бозор талаб қиладиган кўникмалар ва ишчи кучи эгалари ўртасидаги номувофиқлик;
- мураккаб меъёрий-ҳуқуқий база ва бюрократик тартиб-қоидалар;
- турли демографик гуруҳлар ўртасида рақамли саводхонлик ва технологияга киришдаги номуносиблик.

Ушбу муаммоларни ҳал қилиш ва Ўзбекистон меҳнат бозорида рақамли технологиялардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш учун бир нечта стратегияларни амалга ошириш лозим:

1. Рақамли инфратузилмага, жумладан, кенг полосали уланиш ва мобил тармоқларга, хусусан, қишлоқ ва хизмат кўрсатилмаган ҳудудларга сармоя киритишга устувор аҳамият бериш.

2. Ишчи кучининг малакасини ошириш ва уларни янги иш роллари учун зарур бўлган рақамли ваколатлар билан жиҳозлаш учун кенг қамровли ўқув дастурларини амалга ошириш.

3. Инновациялар ва иш ўринлари яратишни рағбатлантириш учун имтиёзлар, молиялаштириш имкониятлари ва инкубация дастурлари орқали рақамли тадбиркорликнинг ўсишини қўллаб-қувватлаш.

4. Тартибга солиш тартиб-қоидаларини соддалаштириш ва бюрократик тўсиқларни камайтириш ва бизнес юритишда қулайлик яратиш орқали рақамли ечимларни қабул қилиш учун қулай муҳит яратиш.

5. Технологияга арзон киришни таъминлаш, рақамли саводхонликни ошириш ва жамоаларнинг рақамли иқтисодиётда тенг имкониятларга эга бўлишини таъминлаш орқали рақамли тафовутни бартараф этиш.

6. Ҳар бир секторнинг кучли томонлари ва ресурсларидан фойдаланган ҳолда рақамли ташаббусларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш учун ҳукумат, хусусий сектор ва фуқаролик жамияти ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш.

7. Рақамли технологияларга ишончни мустаҳкамлаш ва махфий маълумотларни ҳимоя қилиш учун мустаҳкам маълумотларни ҳимоя қилиш қонунлари ва киберхавфсизлик чораларини қўллаш.

Ушбу стратегияларни амалга ошириш орқали Ўзбекистон ўз меҳнат бозори ва иқтисодиёти учун бир қанча имтиёзларни очиши мумкин.

Унумдорликни ошириш	Рақамли технологиялардан фойдаланиш жараёнларни соддалаштиради, такрорий вазифаларни автоматлаштиради ва турли соҳаларда умумий самарадорликни оширади
Иш ўринларини яратиш	Рақамли тадбиркорлик ва инновацион экотизимларнинг ўсиши, айниқса, технология билан боғлиқ соҳаларда янги иш ўринларини яратишга олиб келади.
Бозорларга киришни яхшилаш	Рақамли платформалар ва электрон тижорат ечимлари бизнес, айниқса кичик ва ўрта корхоналар учун ички ва халқаро бозорларга кенгроқ кириш имконини беради
Кенгайтирилган рақобатбардошлик	Рақамли малакали ишчи кучи ва самарали бизнес жараёнлари Ўзбекистоннинг глобал миқёсдаги рақобатбардошлигини оширади, инвестицияларни жалб қилади ва иқтисодий ўсишни рағбатлантиради

Рақамли технологиялардан самарали фойдаланиш Ўзбекистон меҳнат бозорини ўзгартириш ва унинг иқтисодиётини барқарор ўсиш ва ривожланиш сари йўналтириш учун улкан салоҳиятга эга. Инфратузилма муаммоларини ҳал қилиш, малака оширишга сармоя киритиш, тадбиркорликни ривожлантириш ва рақамли инклюзивликни рағбатлантириш орқали Ўзбекистон янги имкониятларни очиб, инновацияларни рағбатлантириши ва рақамли асрда ўз фуқаролари учун янада фаровон келажак яратиши мумкин. Стратегик шериклик ва фаол сиёсат орқали Ўзбекистон меҳнат ва иқтисодий фаровонлик келажagini шакллантириш учун рақамли технологияларнинг кучидан фойдаланишда ўзини минтақавий етакчи сифатида кўрсатиши мумкин.